

jene kolizijsko pravilo iz čl.132, st.3 ZUIPB, a na to upućuje i čl.52 ZUIPB prema kome odredbe o stojnicama i prekostojnicama kao i izvanrednim prekostojnicama dolaze do primjene samo onda ako ugovorom ili mjesnim običajem nije drukčije određeno.

U ovom sporu tuženik je izričito prigovorio načinu računanja izvanrednih prekostojnica s obzirom na citirani propis. Ukoliko bi u luci ukrcaja postojao propis ili mjesni običaj, koji bi na određeni način regulirao pitanje trajanja vremena prekostojnica i naknade za izvanredne prekostojnice, takav bi običaj odnosno propis - s obzirom da ugovor među strankama o tome šuti - imao prednost prije ZUIPB. Tuženik međjutim nije u prvostepenom postupku ponudio nikakav dokaz o postojanju i o sadržaju takvog mjesnog običaja odnosno propisa, premda je teret dokaza o tome na njemu, budući da se on na to poziva. Zbog toga odluka prvostepenog suda o ovom dijelu tužbenog zahtjeva nije još dozrela, jer još nisu ispitane sve odlučne okolnosti na koje se stranke pozivaju, pa je utoliko i žalba tužiteljeva osnovana.

Z.R.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 1.XII 1965.

Vijeće: Zvone Rihtman, dr Dušan Arneri, dr Emilio Pallua

Agent - Agent je osobno odgovoran za poslove koje nalogoprimac obavi na temelju njegovog naloga ako izričito ne navede da radi u svojstvu agenta, ili ako je nalogoprimac bio dužan znati iz drugih okolnosti posla da agent radi u svojstvu agenta

Tužitelj je poduzeće luka, a tuženik agent. Tužitelj navodi da je na temelju tuženikova naloga obavio neke poslove za koje tuženik uskraćuje isplatu. Tuženik se brani navodeći da je radio u svojstvu agenta i da kao takav nastupa u tuđe ime pa da nije osobno obvezan.

Prvostepeni sud je odbio tužbeni zahtjev s obrazloženjem da je tuženik bio agent, pa da je stoga tužitelj promašio pasivnu legitimaciju kad je tužio agenta koji je samo punomoćnik brodarov, a poslovi su se obavljali za brodarove.

Protiv ove presude tužitelj se žali. U žalbi navodi da je tuženik bio nalogodavac, a ne samo brodarov punomoćnik, pa da kao takav mora osobno i odgovarati.

Drugostepeni sud je žalbu usvojio iz ovih razloga:

Tuženik nije odgovorio na žalbu.

Žalba je osnovana.

Tužitelj u žalbi iznosi nove činjenice i o njima nudi dokaze, o kojima prvostepeni sud u dosadanjem postupku nije mogao raspravljati, a o njima ovisi pravilnost odluke o sporu ukoliko se on tiče utuženog računa br.102/I-157 od 17.IV 1965. Ukoliko bi se naime dokazalo da tuženi prilikom naručivanja usluge koja je tim računom obračunata nije tužitelju saopćio da narudžbu vrši u svojstvu agenta, osim ako je to tužitelj bio dužan znati iz drugih okolnosti posla, tada bi tužbeni zahtjev u osnovi bio opravdan, jer agent odgovara ako prilikom zaključenja obveze izričito ne izjavi da to čini kao punomoćnik svoga vlastodavca. Budući da ove okolnosti nisu ispitane, to je prvostepena presuda u dijelu u kojem je žalbom napadnuta donesena na temelju nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, pa ju je stoga valjalo ukinuti, da bi se u nastavku postupka ove odlučne činjenice raspravile i na temelju toga donijela nova odluka.

Z.R.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 1.XII 1965.

Vijeće: Zvone Rihtman, dr Dušan Arneri, dr Emilio Pallua

Prijevoz stvari morem - Ukrcaj i iskrcaj tereta - Troškovi kopnene dizalice - Odnos klauzula teretnice i ugovora o prijevozu - Nedovoljno pakovanje tereta - Ako nije drukčije ugovoreno ili mjesnim običajem predviđeno, teret se prima i predaje pod čekrk - Pod ovim uvjetima troškovi ukrcaja i iskrcaja padaju na brođara pa i kad je upotrijebljena kopnena dizalica - Ako se teretnica općenito poziva na odredbe ugovora o prijevozu, trećeg imaoća teretnice ne obvezuje klauzula FIOS koja je teža od uobičajenih uvjeta - Povećane troškove prouzrokovane nedostatkom pakovanja snosi brođar, ako on inače snosi troškove ukrcaja odnosno iskrcaja

Tužitelj brođar tuži primaoca da mu nadoknadi troškove nastale upotrebom kopnene dizalice za iskrcaj tereta. U tužbi navodi da je kopnenu dizalicu bio prisiljen upotrijebiti jer je teret ukrcan ispremiješano i isprepletano pa su snopovi betonskog željeza, o kojem se teretu radilo, zahvatili jedan drugog i tako uvećali težinu preko nosivosti brođskih dizalica.

Prvostepeni sud je utvrdio da iz teretnice ne proizlazi da su stranke zaključile uvjete FIOS, pa stoga u smislu čl.41 Zakona o ugovorima o iskorištavanju pomorskih brodova i Lučke uzance 13 ostaje na brođu dužnost predaje tereta na obali pod čekrk. Upotreba kopnene dizalice i odgovarajući troškovi terete brođara.